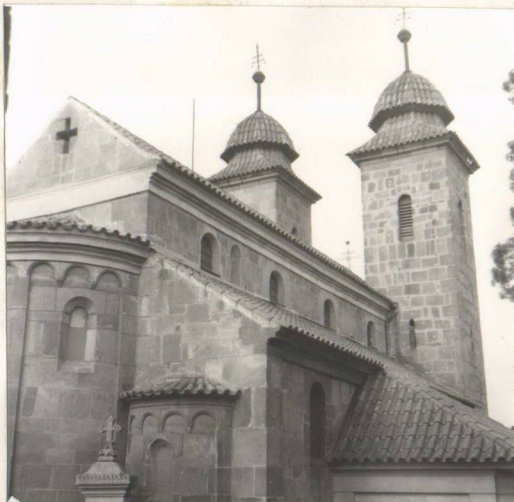

ELS

1. Obec: Tismice	2. Okres: Kolín	Hodnota I.	Zachování I.	Využití I.
3. Kraj Středočeský			4. Poř. číslo 863	

EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY

5. Název (označení) památky: Nanebevzetí Kostel Panny Marie, kostnice, hřbitovní brána SOCHA SV. JANA NEP.	7. Ochranné pásmo: Býv.hřbitov s ohradní zdí včetně vstupní brány se schodištěm a souso- ším sv.Jana Nepomuckého
6. Bližší označení umístění památky: osada (čtvrť): Na býv.hřbitově na vývýšenině v obci ulice (náměstí), popř. místní trať, č. parcely aj.: Býv. hřbitov s ohradní zdí včetně vstupní brány se schodištěm a sousoším sv.Jana Nepomuc- kého	8. Vlastník (správce, trvalý uživatel): Farní úřad Tismice

9. Popis památky (včetně sochařské, malířské, popř. i jiné výzdoby):

Trojloďní basilika s třemi apsidami na východní straně, dvěma hranolovými věžemi na straně západní a s obdélnou sakristií při severním boku. Je to neomítnutá stavba z hnědého pískovcového řádkového zdiva. Hlavní loď převýšená, má z obou boků pod střešní římsou po čtyřech oknech s půlkruhovými oblouky. Mezi těmito okny je dosud několik původních úzkých oken v hlubokých, půlkruhově klenutých špaletách, nyní zevnitř zazděných. Profilovaná střešní římsa hladce omítnuta, na východní straně lodi pod trojúhelníkovým štítem proměněna v hladký pás, ve štítu prolomen kříž. Boční lodi jsou nižší, v severní jsou dvě okna, v jižní čtyři okna s půlkruhovými oblouky. V jižní stěně pod nejzápadnějším oknem portál s lomeným obloukem. Jeho kamenné ostění je zdobeno po obou stranách dvěma vertikálními pruty s patkami šikmo kanelovanými. Z těchto prutů vycházejí nahore pruty segmentové, které se pod vrcholem portálu vzájemně protínají. Nad portálem je obdélníkový kamenný reliéfní znak (viz A.Podlaha, Soupis památek v okrese českobrodském.Praha 1907.s.191) Při pohledu od západu se z lodí uplatňuje jenom loď hlavní, jejíž fasáda je sevřena dvěma věžemi. V ose západního průčelí je portál s půlkruhovým obloukem (viz A.Podlaha,Soupis, s.189, str.294), nad ním slepé půlkruhově klenuté okno a v trojúhelníkovém štítu je prolomen kříž. Střecha hlavní lodi je sedlová,boční lodi mají střechy pultové.

10. Časové, slohové a autorské určení: Románský kostel,postavený asi v letech 1220 - 1230. Schodiště na kruchtě a vchod do jižní věže z 15.století, jižní portál a kamenný znak nad ním pozdně gotické, kruchtě,sakristie,západ. portál,kostnice a hřbitovní brána se sochou Panny Marie barokní z doby (pokračování v Poznámce 20)	11. Památkové movité zařízení: Hlav.oltář rokokový z r.1755 se sochou Panny Marie z počátku 15.stol.Kazatelna rokoková z 18.století.Cínová křtitelnice z r.1786 Pod severní věží při severní stěně dva kamenné náhrobníky.
--	---

12. Zhodnocení a kulturně politický význam památky, zdůvodnění ochrany: Jedna z nejvýznamnějších románských staveb v Čechách, dochovaná ve značné úplnosti	15. Odkaz na literaturu: A.Podlaha, Soupis památek v okrese českobrodském. Praha 1907. s.185 n. Z.Wirth a kol., Umělecké památky Čech. Praha 1957. s. 778 Merhautová, Raně středověká architektura, 341-2
13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření: Kostel v dobrém stavu; na hřbitovní bráně oprýskaná omítka - potřeba opravy	16. Odkaz na fotografickou dokumentaci: Fotoarchiv Střediska " <i>SÚPPOP C.C. 23.214, 23.213, 23.215, 23.217, 23.219, 23.224, útvary: 23.234, 23.232, Madona: 48.780</i>
14. Dřívější i současný způsob využití a příp. návrhy opatření: Církevní účely	17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci: <i>A. Podlaha: Soupis ob. C. B. pod, XXIV, 1907 přílohy - ph. 187, ob. 290 přílohy - ph. 187, ob. 291</i>
20. Poznámky, záznamy změn a doplňků: pokračování 10 : po r. 1700. Sousolí sv. Jana Nepomuckého - tuto kopii barokního zhotovil K. Zentner r. 1943. Původní bylo z doby po r. 1750. Mansardové střechy věží, rozšíření oken a okapní římsy z r. 1755. Nástenné malby ze 13.století, nástropní fresky od J.Svobody z 2.pol. 18. století, na hlavicích sloupů malované girlandy ze 17. století. <i>Připomínky SÚPPOP k návrhu památkového ochranného pásma, do něhož by mělo být zahrnuto i hradisko (nejst. č. 907) obsažený v SÚPPOP 634/85, P2/1, ing. arch Milena Radová ze 17.9.1985. J. J. 8.10.1985</i>	18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis): 23. srpna 1967. <i>Br.</i> 19. Záznam doplňkových listů:

1. Obec: Tismice Osada:	2. Okres: Kolin	Hodnota	Zachování	Využití
Doplňkový list kulturní památky		3. Kraj: Středočeský	4. Poř. číslo: 863	

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.):

pokračování :

Všechny jsou kryty prejzy. Věže jsou čtyřboké, rovněž z řádkového zdiva. Při severozápadním rohu severní věže a jihozápadním rohu jižní věže jsou opěrné piliře. V prvním a druhém patře věží na všech bocích úzká okna s půlkruhovými oblouky, na východní a severní straně v prvním patře severní věže jsou jenom úzká obdélníková okénka. Věže jsou kryty mansardovými helmicemi s prejzy. Na východní straně přiléhají k trojlodí apsidy, z nichž střední je větší než obě postranní. Střední apside je členěna lisenami na tři pole, v každém z nich je jedno slepé, půlkruhové klenuté okno. Pod bohatě profilovanou střešní římsou je obloučkový vlys. Menší apsidy mají jenom po jednom poli mezi dvěma lisenami, v něm po jednom okně, stejném jako u větší apsidy, pod stříškami obloučkový vlys. Zastřešení všech tří apsid je polokružlové, prejzové. K severnímu boku kostela přiléhá sakristie obdélníkového půdorysu se skosenými severními nárožími. Západní stěna s jedním lisenovým rámcem prolomena obdélníkovým vchodem s kamenným ostěním, které přesahuje až k naddveřnímu obdélníkovému okénku. V severní stěně jsou dva lisenové rámce, v menším západnějším je nika s konchou, s profilovaným ostěním a klenákem, ve východnějším rámci je šířkové oválné okénko s kamenným profilovaným ostěním. Východní stěna sakristie lemována prázdným lisenovým rámcem. Pultová prejzová střecha, spojená se střechou severní lodi je na východní i západní straně valbově skosená.

Vstup do kostela západním portálem. Trojlodí rozděleno dvěma řadami arkád, v nichž se střídají piliře se sloupy. V každé řadě jsou dva sloupy, zdola vzhůru se mírně zužující, ukončené čtyřbokými hlavicemi s tvary převrácených pendantiv. Na některých hlavicích jsou dosud zbytky barokní freskové výzdoby. Patky sloupů se v detailech od sebe liší, všechny mají v rozích drápky. Mezi sloupy je v každé z obou řad jeden čtyřboký piliř, ukončený profilovanou římsovou hlavicí. V severní řadě arkád je navíc na západě piliř, podpírající kruchtou a severní podvěží. Má křížový půdorys. V hlavní lodi vybíhají vzhůru z hlavic sloupů a piliřů liseny, prorůstající podokenní římsou a ukončené římsovými hlavicemi, na nichž spočívá křížová klenba hlavní lodi. Klenba má čtyři travé, nad kruchtou je valená s dvojicí lunet. Na klenbě malby, směrem od východu k západu v tomto pořadí: 1) Monogram MARIA, obklopený anděly; 2) Korunování Panny Marie; 3) Panna Maria Ochránitelka; 4) Panna Maria oroduje po boku Ježíšově za vzývající ji děti; 5) Panna Maria Těsmická v oblacích. V lunetách klenby jsou po každé straně hlavní lodi čtyři okna s půlkruhovými oblouky. Na východní straně je hlavní loď uzavřena apsidou, klenutou konchou, v níž je fresková malba Boha Otce se sv. Duchem v oblacích. Obě boční lodi jsou plochostropé, na východě uzavřené apsidami s konchami. V apsidách jsou freskové malby, v jižní sv. Anna vyučující Pannu Marii, v severní sv. Jan Nepomucký. V jižní stěně jižní lodi jsou čtyři půlkruhové klenutá okna, v severní stěně severní lodi jenom dvě. Ve východní části severní stěny severní lodi je obdélníkový vchod do sakristie s kamenným ostěním, s klenákem a s horními rohy konkávně prohnutými. V jižní stěně jižní lodi je zakrytý boční vchod s lomeným obloukem. V jižní apsidě je freskový obraz sv. Anny vyučující Pannu Marii, v severní apsidě sv. Jan Nepomucký. Zvýšené kněžiště je od lodi odděleno mramorovým zábradlím s dřevěnými ornamentálními výplněmi. Podkruchtí je klenuto křížově, stejně jako severní podvěží. Pod jižní věží je šnekové kruchtové schodiště, přístupné z jižní lodi vchodem s lomeným obloukem. Kruhta na západní straně hlavní lodi je zdená, konverzně vystupující do lodi. Hladce omítnuté zábradlí je přerušeno na každé z obou stran jednou lisenou.

(Pokračování na dalším listě)

1. Obec: Tismice Osada:	2. Okres: Kolín	Hodnota	Zachování	Využití
--	---------------------------	---------	-----------	---------

Doplňkový list kulturní památky

3. Kraj:

Středočeský

4. Poř. číslo:

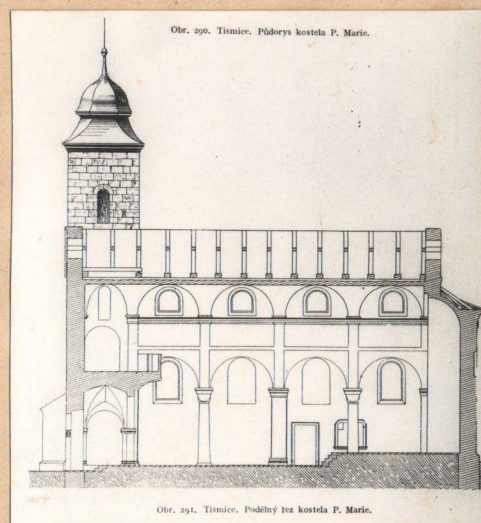
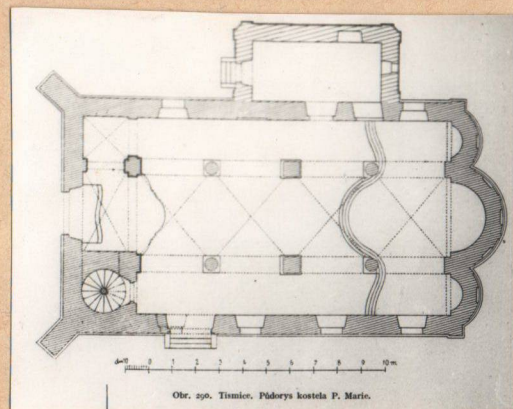
863

Název (označení) památky (čp., čtvrt apod.): pokračování : Sakristie má obdélníkový půdorys, je plochostropá, v západní stěně je obdélníkový vchod, v severní stěně oválné okénko .

Kostel byl obehnan hřbitovní zdí, z níž se zachovaly jen části. Při ní severovýchodně od kostela je kostnice s obdélníkovým půdorysem a hladce omítnutými stěnami. V západní stěně obdélníkový vchod s kamenným ostěním, nad ním štít sedlové střechy, která je kryta bobrovkami. V severní a jižní stěně malá oválná okénka.

Před západním průčelím kostela je někdejší hřbitov schodištěm spojen s níže položeným mladším hřbitůvkem, rovněž obehnaným zdí. Na jeho západní straně je zděná brána se schodištěm, odkud je dnes vstup do areálu kostela. Brána obdélníková, segmentově klenutá, po stranách lemována lisenami. Od brány na obě strany úseky zdiva konkávně klesajícího k ohradní zdi. Oba tyto úseky, stejně jako oblouk brány s profilovanou římsou jsou kryty prejzy. Portál brány je kamenný, obdélníkový, se zaoblenými horními rohy a s uchy. V ose nadpraží a na vnitřních stěnách ostění jsou volutové konzoly. Na vrcholu brány je na soklu pískovcová socha Panny Marie.

Před branou je dvoupásmenné schodiště. Jeho zábradlí je zděné, hladce omítnuté, ve střední části k západu vysunuté a proti portálu brány konkávně snížené. K předsunuté části přiléhá kamenný sokl s bočními volutami, nesoucí pískovcové sousoší sv. Jana Nepomuckého s anděly.

1. ZSJ (název) číslo	2. Obec	3. Okres	4. Název (označení) památky	5. Číslo rejstříku ÚS
TISMICE	TISMICE	KOLÍN		863

Areál kostela Nambergské Panny Marie

- 1) kostel
- 2) márnice
- 3) okradní zeď kostela
- 4) hřbitovní zeď s bránou
- 5) schodiště se sochou sv. J. Nepomuckého

p.č. : 37; 38; 1; 1302/8; 2;